

Sikret institution har ikke ret til at kontrollere beboeres post

Når en beboer på specialinstitutionen Kofoedsminde på Lolland modtager breve eller pakker, bliver beboeren bedt om at åbne posten i overværelse af to medarbejdere. Vil beboeren ikke det, returneres posten uåbnet. Hvis beboeren samtykker i åbning, inddrages indholdet, hvis det f.eks. er farlige genstande eller euforiserende stoffer.

Ombudsmanden har forståelse for ordningen, men den er efter hans opfattelse ikke lovlig. Ombudsmanden har derfor henstillet til Kofoedsminde, at ordningen stopper.

”Myndigheders kontrol med beboernes post er et intensivt indgreb i individets privatliv. Hvis en institution som Kofoedsminde skal have mulighed for det, kræver det et sikkert retligt grundlag. Det er der imidlertid ikke”, siger Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen.

Folketinget orienteret

Beboerne på Kofoedsminde er voksne dømte udviklingshæmmede, der har begået alvorlig personfarlig kriminalitet. Kofoedsminde og Region Sjælland, som driver institutionen, har oplyst, at ordningen med postkontrol har til formål dels at forhindre beboerne i at begå ny kriminalitet, dels at opretholde sikkerheden på institutionen.

Myndighederne har over for ombudsmanden peget på, at postkontrollen sker med baggrund i det såkaldte anstaltsforhold, som bl.a. giver institutionsledelsen mulighed for at fastsætte ordensregler for institutionen. Ombudsmanden konstaterer dog, at den foretagne postkontrol ikke kan gennemføres tvangsmæssigt med hjemmel i anstaltsforhold.

Ombudsmanden blev opmærksom på postkontrollen i forbindelse med et tilsynsbesøg på Kofoedsminde i 2016.

Ombudsmanden har orienteret Børne- og Socialministeriet, Folketingets Social-, Indenrigs- og Børneudvalg og Folketingets Retsudvalg om sagen.

Læs ombudsmandens udtalelse her.

6. september 2017

NYHED

For yderligere oplysninger:

Folketingets Ombudsmand Jørgen Steen Sørensen, telefon 20 33 97 52.

FAKTA

Kofoedsminde

Kofoedsminde er en landsdækkede specialinstitution for voksne domfældte udviklingshæmmede, der har begået alvorlig personfarlig kriminalitet. Institutionen er for borgere, der har en dom, f.eks. om en foranstaltning på åbne eller lukkede afsnit.

Institutionen har status som en boform, jf. § 108 i serviceloven. Servicelovens regler om bl.a. magtanvendelse og andre indgreb finder således anvendelse.

Det retlige grundlag

Grundlovens § 72:

Grundlovens § 72 beskytter privatlivets fred. Efter bestemmelsen må husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden, hvor ingen lov hjemler en særlig undtagelse, alene ske efter en retskendelse.

Artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention:

"1. Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.

2. Ingen offentlig myndighed kan gøre indgreb i udøvelsen af denne ret, undtagen for så vidt det sker i overensstemmelse med loven og er nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres ret og frihed."

Serviceloven

Servicelovens kapitel 24 a vedrører fuldbyrdelse af strafferetlige foranstaltninger mv. og retter sig mod personer med nedsat psykisk funktionsevne, som er anbragt i en boform, jf. servicelovens § 108, i henhold til en strafferetlig afgørelse afsagt ved dom eller kendelse.

Kapitel 24 a indeholder bl.a. regler om, at der uden retskendelse kan træffes afgørelse om undersøgelse af den anbragtes opholdsrum og ejendele, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet (§ 137 h).

NYHED

Det er desuden fastsat, at der uden retskendelse kan træffes afgørelse om inddragelse af effekter, der er i den anbragtes besiddelse, når dette skønnes nødvendigt af ordens- eller sikkerhedsmæssige grunde, herunder for at forebygge eller forhindre kriminalitet (§ 137 i).

Kapitlet indeholder ikke regler om kontrol af breve mv., som den anbragte beboer modtager.

Anstaltsbetragtninger

Det er almindeligt antaget, at ledelsen af en institution uden hjemmel i lov eller anordning kan fastsætte konkrete eller generelle bestemmelser for institutionens brugere – herunder ordensforskrifter – som har til formål at sikre institutionens overordnede funktion. Man siger, at beslutningerne eller forskrifterne har hjemmel i anstaltsforholdet.

Bl.a. borgernes friheds- og menneskerettigheder medfører imidlertid begrænsninger i, hvordan forvaltningen ud fra anstaltsbetragtninger kan regulere borgernes forhold.

Ombudsmandens tilsynsbesøg

- Folketingets Ombudsmand foretager regelmæssige tilsynsbesøg bl.a. på steder, hvor mennesker er eller kan blive berøvet deres frihed. Tilsynsbesøgene sker dels som led i ombudsmandens almindelige tilsynsvirksomhed efter § 18 i ombudsmandsloven, dels i henhold til den valgfri protokol til FN-konventionen mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.
- Ombudsmandens arbejde efter protokollen udføres i samarbejde med Institut for Menneskerettigheder og DIGNITY - Dansk Institut Mod Tortur. DIGNITY og Institut for Menneskerettigheder bidrager i samarbejdet med særlig lægelig og menneskeretlig ekspertise.